

ZŠ a MŠ Na Kopcích, Třebíč

success story

Jak to začalo

ZŠ a MŠ Na Kopcích Třebíč je jedna z nejmladších, a tudíž nejmodernějších škol v Třebíči. Jedná se o státní školu, jejímž zřizovatelem je obec. **Vzhledem ke své poloze na východním okraji Třebíče a slabší spádové oblasti čelila výzvě jak přilákat nové školáky.** V roce 2018 přijal ředitel Vítězslav Bártl novou zástupkyni pro 1. stupeň a MŠ, Vladimíru Otiskovou, která již měla osobní zkušenost s programem Začít spolu. S podporou pana ředitele si zástupkyně vytipovala kolegyně, kterým byl program blízký, a rozhodla se začít s programem od následující 1. třídy. Pro první paní učitelku Ivanu Váhalovou byly principy programu zcela přirozené, a tak se do jeho realizace pustila s 28 prvňáčky.

ZŠ a MŠ
Na Kopcích

www.zskopce.cz

ZŠ 278 dětí
MŠ 53 dětí
22 učitelů/ek v ZŠ
+ 4 v MŠ
+ 39 pedagogických
pracovníků

Ředitel
Vítězslav
Bártl
se zakládajícím
týmem Začít spolu

Paní Ivana znala Začít spolu z publikací, principy se jí líbily, ale na první letní školu jela s obavami. Letní škola ji však nadchla a teď už na ni jezdí pravidelně načerpat energii. Jen by si přála, aby se letní kurz konal na začátku léta. Pak by prý měla přes prázdniny dostatek času všechny podněty vstřebat a zpracovat. Sama je známá tím, že své přípravy chystá na 300 % a kolegyně o ní žertem říkají, že má „syndrom Začít spolu“. Ve škole Na Kopcích program úspěšně nastartovala ve školním roce 2019/2020. Děti si brzy zvykly na její ranní úkoly, naučily se navzájem spolupracovat, rodiče si oblíbili pravidelná setkání v podobě kavárny. Následně do toho zasáhl covid a období online výuky. Ivana s dětmi pokračovala v ranních úkolech a centrech aktivit i online a po skončení výuky se znovu propojili ke společné reflexi. Ivanu těšilo, že děti si navzájem pomáhaly a spolupracovaly v online prostředí.

Díky práci v centrech aktivit byly zvyklé se zapojit všechny, protože každý z nich byl platným členem týmu. Ivana věří, že děti podávají v centrech aktivit svůj maximální výkon díky tomu, že tu každý vnímá svůj díl zodpovědnosti za společný výsledek.

To potvrzuje také Michaela Seiferová, třídní učitelka 2. třídy, která psala o Začít spolu diplomovou práci. Svoji pedagogickou praxi v rámci VŠ absolvovala u Ivany ve třídě, kde načerpala mnoho podnětů. Michaela v Začít spolu oceňuje také prostor pro individualizaci a centra aktivit jako prostředí, kde se děti učí komunikaci a hledání kompromisů. Je důležitým členem týmu prvního stupně, ráda a s nadšením inspiruje svými nápady a respektujícím přístupem k dětem.

Klíčové momenty při implementaci programu

Ne všichni členové týmu přijali novinku s nadšením. Někteří byli zpočátku nedůvěřiví, ale po dvou letech pochopili, že vedení školy to s programem myslí vážně. Implementaci Začít spolu občas komplikovaly různé neplánované události, například odchod na mateřskou dovolenou či dřívější odchod do důchodu.

Postupně se však podařilo myšlenky programu začlenit do celkové filozofie školy, a tak má škola dnes již 4 ročníky Začít spolu. Rodičům škola program prezentuje jako svoji „komparativní výhodu“, současně je to ale pro celou školu velký závazek. Rodiče si dodržování principů Začít spolu hlídají a navzájem si předávají zpětnou vazbu.

Škola proto nastavila **jasnou strukturu a pravidla pro pedagogy, určité nezbytné „minimum Začít spolu“.**

Pravidla zahrnují třeba minimálně jednou za měsíc centra aktivit, prostor pro ranní kruh nebo akce pro rodiče. Pedagogové, kteří s programem teprve začínají, mají podporu od těch zkušenějších, učitelé si navzájem pomáhají plánovat centra aktivit a projektový den, existující materiály a přípravy jsou dostupné všem. Pedagogové se shodují, že Začít spolu klade vyšší nároky na přípravu, a tak škola vytvořila kvalitní informační systém pro sdílení materiálů. Zkušenosti jim také ukázaly, že optimální je mít v ročníku pedagogy na „stejně vlně“, aby pro ně byla vzájemná spolupráce snazší.

PRAVIDLA TŘÍD - MINIMUM ZAČÍT SPOLU NA 1. STUPNI

1. V CENTRU TŘÍDY JE KOBEREK
2. PROSTOR TŘÍDY JE ROZČLENĚN NA CENTRA AKTIVIT, KAŽDÉ JE OZNAČENO
3. VE TŘÍDĚ JSOU VYSTAVENA PRAVIDLA, PRAVIDELNĚ SE S NIMI PRACUJE
4. KAŽDÝ DEN JE ZAHÁJEN RANNÍM KRUHEM S RANNÍ ZPRÁVOU
5. MINIMÁLNĚ JEDNA SADA CENTER AKTIVIT V MĚSÍCI
6. DEN KONČÍ HODNOTÍCÍM KRUHEM
7. ROK JE ROZČLENĚN NA 10 VĚTŠÍCH TÉMAT (PO MĚSÍCÍCH)
8. ŽÁCI SI VYTVÁŘÍ PORTFOLIA
9. V KAŽDÉM POLOLETÍ JE ASPOŇ JEDNA AKCE PRO RODIČE
10. NA KONCI KAŽDÉHO POLOLETÍ HODNOTÍ DOPIS
11. VE ČTVRTLETÍ STRUČNĚJŠÍ FORMATIVNÍ HODNOCENÍ (DOPIS, TABULKA...)
12. TRIÁDY DVAKRÁT DO ROKA

ZŠ a MŠ Na Kopcích organizuje již několik let **přípravku pro předškoláky**, jejímž cílem je připravit budoucí prvňáčky na plynulý přechod z MŠ na ZŠ. Osvědčilo se tuto formu vzdělávání využít i k seznámení s principy programu Začít spolu. Během 12 odpoledních lekcí se mohou rodiče nejen účastnit výuky svých dětí, ale také besed o programu, kde jsou seznamováni s hlavními principy v autentickém prostředí tříd, mohou se ptát a diskutovat.

V posledních letech většina zapsaných prvňáčků z Třebíče a okolí přípravku navštěvuje.

Vizí školy není jen dostat své dobré pověsti, ale zajistit vyšší standard vzdělávání v celé škole. **Programu tedy přizpůsobili rozvrh hodin**

a další podmínky. Dobré jméno školy se šíří rychle a v tomto školním roce je již více než polovina žáků mimo spádovou oblast.

Škola řeší také návaznost mezi MŠ a ZŠ a pokračování programu Začít spolu na 2. stupni.

Velmi dobré vztahy mají s **MŠ DUHA Třebíč**, která má s programem Začít spolu již mnohaleté zkušenosti a pedagogy v této škole hodně inspirovala. Paní zástupkyně Otisková se tu s programem setkala poprvé, a to ji přimělo zúčastnit se v roce 2005 letní školy Začít spolu a následně v tomto duchu učit.

MŠ Na Kopcích začala pracovat v programu Začít spolu ve školním roce 2022/23 v obou svých třídách. V MŠ pomáhala s počáteční realizací Začít spolu Kateřina Čermáková, která se s programem seznámila během svého působení v MŠ DUHA. Kateřina všechny svoje zkušenosti i přípravy pečlivě zvažuje a snaží se je přizpůsobit novým podmínkám a nové škole. Má radost, že tým zvládl program dobře uchopit. Pomůcky si vyrábí sami a navzájem se podporují. Děti vnímaly na začátku změnu hlavně díky rannímu úkolu, na který si spolu s rodiči brzy zvykly a teď už se samy ptají na centra aktivit.

Podle Kateřiny při zavádění programu Na Kopcích pomohlo, že její nové kolegyně prošly letní školou v MŠ Šestajovice. Velkou podporu vnímala ze strany ředitelky a učitelk MŠ DUHA, kde považují šíření principů Začít spolu za svoje poslání a nabídly jim také pomoc s řešením prostoru pro centra aktivit. Tým MŠ Na Kopcích byl nadšený také z tzv. „rotující návštěvy“ v Duze, kdy učitelky otevírají své třídy během výuky kolegyním a v návštěvách se střídají. „Jsem ráda, že jsme při každé návštěvě v Duze objevily něco nového. Také kolegyně se naučily navzájem sdílet inspiraci a práci s pomůckami neustále vylepšovat.“

Tým si nastavil pravidla Začít spolu

Program Začít spolu děláme komplexně, ne pouze vybrané prvky. A rodiče nám pak vypráví, jak si doma děti o víkendu hrají na ranní úkol,“ směje se Čermáková. První školní rok s programem Začít spolu zvýšil zájem o MŠ natolik, že kapacita nestačí. Škola proto jedná se zřizovatelem o navýšení počtu míst a ráda by při přijímání dětí zohlednila sourozence.

Práce s týmem a výzva pro 2. stupeň

Práci s týmem považuje vedení školy za klíčový předpoklad úspěchu, a proto se ředitel spolu se zástupci neustále vzdělávají a zdokonalují své manažerské dovednosti. Jako dobrý krok se ukázalo také zahájení spolupráce s externí koučkou, která jim pomáhá řešit modelové situace. Tím, že **vedení začalo změnou u sebe**, bylo snazší změnu následně aplikovat. Na 2. stupni čeká pedagogy další výzva. Musí se připravit na příchod dětí, které absolvovaly Začít spolu na 1. stupni a mají zcela jiné kompetence, než děti zvyklé primárně na frontální výuku. Návaznost programu na 2. stupni připravuje zástupkyně Kateřina Chládková, jejíž tým se v rámci letní školy bude hlouběji seznamovat s metodou eduScrum. EduScrum nabízí inovativní přístup pro výuku

na druhém stupni s využitím projektového řízení. Většina učitelů na 2. stupni je zde zvyklá především na klasický způsob výuky. Učitelé se budou učit měnit způsob myšlení a určitým způsobem i vystoupit ze své „komfortní zóny“. Vedení si je nelehkého úkolu vědomé, a proto chystá pro své kolegy workshopy osobnostního rozvoje, kde nebude chybět ani psychohygienu, umění

respektující komunikace nebo hodnocení a práce s chybou. V procesu změn je výhodou, že vedení je jednotné a obě zástupkyně mají společné cíle. „Všechny změny realizujeme s rozvahou a v předem promyšlených krocích. Jednou z našich priorit je, aby se všechny děti ve škole cítily dobře,“ vysvětluje ředitel Bárta, který považuje principy Začít spolu za přirozenou součást moderního vzdělávání a dodává: „Jsme škola budoucnosti nejen podle názvu. Chceme vychovat děti, které uspějí v moderním světě. I kdybychom vychovali ideálního absolventa, který byl úspěšný před 20 lety, neuspěje v dnešní době, která má na absolventy zcela jiné nároky. Musíme myslet na to, jaké požadavky má současný svět.“

Budova školy

